

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 38/2010
21.5.2010

Asia Korvausvaatimus

Korvausvaatimuksen tekijä

Virasto yliopisto

Korvausvaatimus

Yliopisto on veloitettava maksamaan X:lle valtion virkamieslain 56 §:n nojalla 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Perustelut

X on 9.11.2001 - 31.12.2008 työskennellyt yliopistossa seitsemällätoista (17) eri määräaikaisella virkasuhteella. Määräaikaiset virkasuhteet ovat kestoaltaan vaihdelleet yhdestä kuukaudesta hieman alle vuoteen. Yhdenjaksoinen määräaikaisten virkasuhteiden kausi kesti 1.5.2004 - 31.12.2008, jolloin määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittämisiä oli (12) kaksitoista. X on 1.10.2005 - 31.12.2008 nimitetty yhteensä kuudella eri nimittämiskirjalla määräaikaisiin virkasuhteisiin siten, että hänen työtehtävänsä ovat pysyneet samoina. Nimittämiskirjoissa on esitetty, että nimitykset ovat perustuneet osittain eri työtehtäviin. X on kuitenkin tosiasiallisesti työskennellyt 1.10.2005 alkaen samoissa tehtävissä. X:n tehtävät ovat liittyneet pysyviin opintoasiain ja hallinnon suunnittelun tehtäviin. Hänen tehtävänä on ollut muun muassa toimia ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opintoneuvojana.

X katsoo, että virkamieslain 9 §:n 1 momentissa mainittuja edellytyksiä hänen nimittämiseksi määräaikaisiin virkasuhteisiin 1.10.2005 - 31.12.2008 väliseksi ajaksi yliopistoon ei ole ollut olemassa.

Vastine

Yliopisto on antanut vastineen, jonka mukaan korvausvaatimus tulee hylätä perusteettomana. Lisäksi korvausvaatimus on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin korvausvaatimuksessa on kysymys työskentelystä yliopistossa ajalla 1.10.2005 - 31.12.2007. X:n virkasuhde yliopistoon on päättynyt 31.12.2007 ja määräaika korvausvaatimuksen esittämiseksi on siis tältä osin päättynyt 30.6.2008.

Vastineen mukaan jokaiseen X:n määräaikaiseen virkasuhteeseen on ollut valtion virkamieslaissa tarkoitettu peruste. X:n työtehtävät eivät ole olleet koko ajan samoja, eikä työn luonne ole ollut pysyvää. X on 13.6.2007 hyväksytty tietojärjestelmätieteen jatko-opiskelijaksi ja yhtenä perusteena hänen nimityksiinsä suunnittelijan nimikkeellä 1. - 31.1.2006, 1.1. - 31.7.2007 ja 1.8. - 31.12.2007 on ollut hänen jatko-opiskelunsa. X on 8.1. - 31.12.2008 osallistunut vuorotteluvapaalla olleen henkilön sijaisena opintoneuvonnan ja erityisesti opiskelijoiden henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laatimis- ja ohjausprosesseihin. Nämä tehtävät on X:n sijaisuuden päättymisen jälkeen organisoitu pysyvissä palvelussuhteissa toimivalle henkilöstölle.

Mahdollista korvauksen määrää harkittaessa tulee ottaa huomioon X:n nuori ikä, palvelussuhteen lyhyt kesto sekä hänen hyvä mahdollisuutensa yliopistosta valmistuneena kauppatieteen maisterina saada myöhemmin koulutustaan vastaavaa työtä.

Vastaselitys

X on antanut vastaselityksen, jonka mukaan hän on käytännössä koko korvausvaatimusta koskevan ajanjakson hoitanut opintoneuvojan tehtäviä. X:n työtehtävät ovat sijoittuneet lähes kokonaisuudessaan opintohallinnon toiminnan tukemiseen eri tavoin. Tämän lisäksi hän on tehnyt erinäisiä laajempia selvitystöitä, mutta ne eivät ole liittyneet hänen määräaikaisuuden perusteena olleen kehittämisprojektin hankesuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. X:n hoitamat opintoneuvojan työtehtävät jatkuvat edelleen laitoksella. Lisäksi X:ää ennen on laitoksella työskennellyt henkilö, joka oli hoitanut X:lle siirtyneitä samoja opintohallinnollisia työtehtäviä kahden ja puolen vuoden ajan. X on työskennellyt suurimman osan korvausvaatimusta koskeneesta ajasta suunnittelijana, joka kuuluu hallintohenkilökuntaan ja noudattaa kiinteää virka-aikaa. Suunnittelijalta ei vaadita jatko-opintojen suorittamista muun työn ohessa.

X on ilmoittautunut vuodenvaihteessa 2008 työttömäksi työnhakijaksi laitoksen kehotuksesta, jotta hänet voitaisiin ottaa vuorotteluvapaan sijaiseksi 8.1. - 31.12.2008. X on kuitenkin tosiasiaa aloittanut työt jo 7.1.2008, jolloin hän on osallistunut uusien opiskelijoiden nimenhuutoilaisuuteen ja pitänyt uusille maisteriopiskelijoille opintoinfon. X:n töiden loppumisesta on perusteltu tietojenkäsittelytieteiden laitoksen heikolla rahoitustilanteella, vaikka laitos on heti keväällä 2009 X:n virkasuhteen päättymisen jälkeen laittanut julkiseen haakuun assistentin kolmivuotisen viran.

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN RATKAISU

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimitää määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta.

Lain 9 §:n 2 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

Lain 9 §:n 3 momentin mukaan, jos virkamies nimitetään määrääjäksi, tulee nimittämiskirjasta ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä.

Valtion virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määrääjäksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määrääjäksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Korvausvaatimus on esitettävä virkamieslautakunnalle kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

X on asiakirjoihin liitettyjen nimittämiskirjojen mukaan nimitetty korvausvaatimuksen kohteena olevalta osin yliopistoon, tietojenkäsittelytieteiden laitokselle valtion virkamieslaissa tarkoitettuihin määräaikaisiin virkasuhteisiin seuraavasti:

- 1) assistentti 1.10. - 31.12.2005;
- 2) suunnittelija 1. - 31.1.2006;
- 3) suunnittelija 1.2. - 31.12.2006, projekti 10150;
- 4) suunnittelija 1.1. - 31.7.2007, projekti 10150;
- 5) suunnittelija 1.8. - 31.12.2007, projekti 10150; ja
- 6) suunnittelija 8.1. - 31.12.2008.

Vaatimus asian osittaisesta tutkimatta jättämisestä

Virkamieslautakunta toteaa, että virkamies voidaan katsoa nimitetyksi toistuvasti peräkkäin silloin, kun määräaikaisten nimitysten väliaika on enintään 30 päivää. Saadun selvityksen mukaan X:n eri virkasuhteiden välillä ei ole ollut yli 30 päivän ajanjaksoja. Näin ollen X:n korvaushakemus voidaan tutkia 1.10.2005 alkaneesta virkasuhteesta lukien.

Nimittämiskirja 1.10. - 31.12.2005 , vakanssinumero 10224

Yliopiston selvityksen mukaan X on nimitetty virkasuhteeseen hoitamaan virkaan kuuluvia tehtäviä viran täyttöprosessin ajaksi. Hänen työtehtävänsä ovat määräytyneet vahvistetun työsuunnitelman mukaisesti. Virkaan on 20.12.2005 nimitetty B. X on itse ollut yksi viran hakijoista.

X:n vastaselityksen mukaan hänen kyseiseen määräaikaaisuuteen kuuluneet työtehtävänsä eivät ole liittyneet virkaan kuuluneisiin tehtäviin. X ei ollut myöskään ottanut osaa viran täyttösuunnitelmassa mainittuun kandidaatin tutkielmien ohjaustyöhön.

Virkamieslautakunta toteaa, että nimittämiskirjassa 1.10. - 31.12.2005 on todettu määräaikaisuuden perusteen olevan avoinna olevan viran hoito täyttöprosessin aikana. Myös yliopiston selvitykseen liitetystä nimittämismuistiosta 11.12.2005 ilmenee, että kyse on ollut assistentin määräaikaisen viran 1.1.2006 - 31.12.2008 virantäyttöprosessista. X on myös itse hakenut puheena olevaa virkaa. Tältä osin lautakunta pitää selvitettyä, että X:n määräaikaisen nimityksen perusteena on 1.10. - 31.12.2005 ollut avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon tilapäinen järjestäminen.

Nimittämiskirja 1. - 31.1.2006 , vakanssiton

Yliopiston selvityksen mukaan X on 1. - 31.1.2006 nimitetty virkasuhteeseen hoitamaan suunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen 1.2.2006 - 31.12.2006 kuuluvia tehtäviä määräaikaisen viran täyttöprosessin ajaksi. Nimityksen alkamisajankohta on määräytynyt kehittämisprojektin alkamisajankohdan mukaan. Nimityksessä on siis ollut kyse avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien väliaikaisesta järjestämisestä vastaavasta nimityksestä, koska asiassa on tosiasiallisesti noudatettu viran täyttämistä vastaavaa menettelyä, jossa määräaikainen tehtävä on julistettu virkaa vastaavalla tavalla haettavaksi.

Virkamieslautakunta toteaa, että nimittämiskirjassa 1. - 31.1.2006 määräaikaisuuden perusteeksi on merkitty "Virkasuhteen hoitaminen täyttöprosessin aikana (opintohallinnon kehittämishanke)". X:n esittämästä selvityksestä ei ilmene, että asiaa olisi arvioitava toisin kuin nimittämiskirjassa. Tältä osin lautakunta pitää selvitettyä, että X:n määräaikaisen nimityksen perusteena on 1. - 31.1.2006 ollut avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon tilapäinen järjestäminen.

Nimittämiskirjat 1.2. - 31.12.2006, 1.1. - 31.7.2007 ja 1.8. - 31.12.2007

Yliopiston selvityksen mukaan X:n määräaikaisuuden perusteena on 1.2. - 31.12.2006 ollut työn luonne. Kysymyksessä on ollut etukäteen suunniteltu määräaikainen erillinen kehittämisprojekti, jonka suunnittelijan tehtäväkokoaisuutta X on hoitanut. Hanke on ollut luonteeltaan ainutkertainen ja sen tavoitteena on ollut tehostaa opintohallintoa. Kyse on siis ollut määräaikaisesta tehtävästä.

Yliopisto on selvitykseensä oheistanut *opintohallinnon kehittämishankkeen 1.1. - 31.12.2006 hankesuunnitelman 15.11.2005*. Suunnitelman mukaan

hankkeen tavoitteena on ollut opintohallinnon toimintojen mielekäs tehostaminen. Tavoitteeseen sisältyneet tehtävät ovat olleet 1) toimintojen ja ongelmakohtien kartoittaminen, 2) käytäntöjen ja työnjaon suunnittelu ja kehittäminen, 3) uusien käytäntöjen ja työnjaon toteuttamisen valmistelu ja koordinointi ja 4) opintohallinnon toiminnan tukeminen eri tavoin. Hankkeeseen on palkattu kokoaikainen suunnittelija. Selvityksen ohessa on myös *nimittämismuistio 19.1.2006 suunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen 1.2. - 31.12.2006*. Muistion mukaan virka on sijoitettu yliopiston informaatioteknologian tiedekunnan tietojenkäsittelytieteiden laitokselle opintohallinnon kehittämishankkeeseen. Muistion mukaan suunnittelijan tehtäviin ovat sisältyneet laitoksen opintohallinnon toimintojen ja ongelmakohtien kartoittaminen, tarvittavien käytäntöjen, prosessien ja työnjaon uudelleensuunnittelu sekä uusien toimintatapojen käyttöönoton valmistelu ja koordinointi.

Yliopiston selvityksen mukaan X:n määräaikaisuuden perusteena on 1.1. - 31.7.2007 ja 1.8.-31.12.2007 ollut edelleen työn luonne. Edellä mainitun kehittämishankkeen tavoitteita ja tehtäväalueita ei ollut saatu päätökseen suunnitellusti, joten hankkeen kestoajaa oli ollut tarpeen jatkaa ensin 21.12.2006 tehdyllä nimityksellä sekä sittemmin 9.5.2007 tehdyllä nimityksellä. Opintohallinnon kehittämishanke on päättynyt 31.12.2007.

X on vastaselityksessään selvittänyt, että hänen hankkeen aikana tekemiä selvitystöitä ovat olleet selostus tietojenkäsittelytieteen laitoksen silloisista korvaavuus- ja opintosuunnitelmakäytänteistä, selvitys laitoksen opiskelijoiden suuntautumisvaihtoehdoista ja pro gradu -tutkielmien ohjaajatilanteesta, alustava versio laitoksen opinto-ohjauksen suunnitelmasta, kartoitus opintopisteuudistuksen tuottamasta lisätyökuormasta vanhoille määräaikaan valmistumattomille opiskelijoille sekä selvitys laitoksen johtajalle tutkintovaatimusten noudattamisesta valmistuneiden opiskelijoiden kohdalla. Lisäksi hän on tehnyt kokoavan yhteenvedon laitoksen henkilökohtainen opintosuunnitelma -käytänteistä seuraajalleen. Edellä mainituista kirjallisista tuotoksista vain opinto-ohjauksen suunnitelma viittaa nimeltään hankesuunnitelmassa mainittuihin opintohallinnon kehittämistavoitteisiin. Se perustui kuitenkin koko yliopiston periaatepäätökseen opinto-ohjaus- ja opiskelusuunnitelmien laatimiseksi, eikä kyseessä siis ollut väitetyn opintohallinnon kehittämishankkeen osatyö. X on käytännössä koko korvausvaatimusta koskevan ajanjakson hoitanut opintoneuvojan tehtäviä.

Virkamieslautakunta toteaa, että työn projektimaisuus ei vielä sellaisenaan osoita, että määräaikaiselle virkasuhteelle on laissa tarkoitettu hyväksyttävä peruste. Määräaikaisuuden perustetta on arvioitava kunkin nimittämishetken olosuhteiden mukaan työn luonne huomioon ottaen.

Virkamieslautakunta toteaa, että asiassa on esitetty ristiriitaista selvitystä siitä, ovatko X:n hoitamat suunnittelijan työt olleet osa määräaikaista kehittämishanketta.

Nimittämiskirjassa 1.2. - 31.12.2006 määräaikaisuuden perusteeksi on merkitty "Määräaikainen opintohallinnon kehittämishanke 1.2. - 31.12.2006". Myös nimittämismuistiosta 19.1.2006 ja hankesuunnitelmasta 15.11.2005 ilmenee kyseisen tehtävän määräaikainen luonne. X:n esittämästä selvityksestä ei ilmene, että asiaa olisi arvioitava toisin. Lautakunta pitää asiassa selvitettyinä,

että määräaikaisen palvelussuhteen käyttämiseen on 1.2. - 31.12.2006 ollut valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukainen työn luonteesta johtuva peruste.

Yliopisto on vastineessaan vedonnut nimitysten 1.1. - 31.7.2007 ja 1.8. - 31.12.2007 osalta edelleen keskeneräiseen kehittämishankkeeseen. Yliopiston selvitykseen liitetyistä nimittämiskirjoista ilmenee, että määräaikaisuuden peruste on ollut 1.1. - 31.7.2007 "Määräaikainen opintohallinnon kehittämishanke, jota jatketaan 31.7.2007 saakka" ja 1.8. - 31.12.2007 "Määräaikainen opintohallinnon kehittämishanke, jota jatketaan 31.12.2007 saakka". Kehittämishankkeen jatkamisesta ei ole kuitenkaan esitetty tarkempaa selvitystä. Lautakunta toteaa, että yliopisto ei tältä osin ole luotettavasti selvittänyt, että työn luonne on edellyttänyt määräaikaista virkasuhdetta.

Nimittämiskirja 8.1. - 31.12.2008, vakanssiton

Yliopiston selvityksen mukaan yliopistolla on ollut sijaisuudesta johtuva peruste nimittää X määräajaksi. X on toiminut mainitun ajan vuorotteluvapaalaissa tarkoitettuna sijaisena, joka on palkattu vuorotteluvapaa ajaksi työhön. Yliopisto on tehnyt professori C:n kanssa vuorotteluvapaata koskevan sopimuksen 16.11.2007 ja ilmoittanut työ- ja elinkeinotoimistolle vuorotteluvapaasopimuksesta sekä siitä, että X on toiminut C:n vuorotteluvapaa sijaisena. X:n tehtävät ovat poikenneet vuorottelijan tehtävistä, mitkä on kirjoitettu ulos nimittämiskirjaan kohtaa "määräaikaisuuden peruste". Tällä ei kuitenkaan ole tarkoitettu ilmaista määräaikaisuuden perustetta suhteessa valtion virkamieslain, vaan kuvattu henkilön työtehtäviä organisaation sisäisessä tarkoituksessa. Yliopistolla ei ole ollut edes vuorotteluvapaalaista johtuen mahdollisuutta palkata X:ää muutoin kuin määräajaksi.

Virkamieslautakunta toteaa, että yliopiston selvitykseen liitetystä *työ- ja elinkeinotoimiston kirjeestä 14.8.2009* käy ilmi, että C on ollut vuorotteluvapaalla 8.1. -31.12.2009, oikeammin 8.1. - 31.12.2008, ja hänen sijaisenaan on tänä aikana toiminut X. Lautakunta pitää asiassa selvitetynä, että X:n määräaikaisen nimityksen perusteena on 8.1. - 31.12.2008 ollut vuorotteluvapaasta johtuva sijaisuus.

Virkamieslautakunnan johtopäätökset

X:n määräaikaisten nimitysten perusteena on ollut 1.10. - 31.12.2005 ja 1. - 31.1.2006 avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon tilapäinen järjestäminen sekä 8.1. - 31.12.2008 vakinaisen virkamiehen vuorotteluvapaasijaisuus. Lautakunta toteaa, että sijaisuus voi olla määräaikaisten virkasuhteiden perusteena riippumatta siitä, vastaavatko määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetyt tehtävät tai palkkaus sijaisen tarpeen aiheuttaneen virkamiehen tehtäviä tai palkkausta. Tässä tapauksessa sijaisuus ja avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien tilapäisen hoidon järjestäminen ovat edellyttäneet määräaikaisten palvelussuhteiden käyttämistä. Yliopistolla on niihin liittyen ollut valtion virkamieslain 9 §:ssä tarkoitettu pätevä syy nimittää X määräaikaisiin virkasuhteisiin.

Ajalla 1.2. - 31.12.2006 X:n tehtävät ovat pääasiassa liittyneet opintohallinnon kehittämishankkeeseen. Hanke oli ollut alun perin kestoaltaan rajattu

31.12.2006 asti. X:n nimitykselle suunnittelijaksi määräaikaiseen virkasuhteeseen 1.2. - 31.12.2006 on edellä sanottu huomioon ottaen ollut laissa tarkoitettu työn luonteeseen liittyvä perusteltu syy. Sen sijaan X:n nimittämiset määräaikaisiin virkasuhteisiin 1.1.–1.7.2007 ja 1.8.–31.12.2007 eivät ole johtuneet työn luonteesta tai muusta valtion virkamieslaissa mainitusta syystä. Yliopiston vastineessaan esiin tuomalla X:n jatko-opiskelijuudella sanottuna aikana, ei ole merkitystä määräaikaisten virkasuhteiden lainmukaisuuden kannalta ottaen huomioon X:n asema hallinnolliseen henkilöstöön kuuluvana suunnittelijana. Kysymyksessä ei siten ole valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa nimenomaisesti säädetty peruste nimittämiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Edellä mainitulla perusteella X:llä on oikeus palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Virkamieslautakunta on korvauksen määrää arvioidessaan ottanut huomioon X:n iän (s. 1975), palvelussuhteen keston sekä hänen mahdollisuutensa saada ammatiaan tai koulutustaan vastaavaa työtä.

Päätös

Yliopisto veloitetaan maksamaan X:lle kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvausvaatimus hylätään enemmälti.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 §, 49 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Esittelijä

Petteri Plosila

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat varapuheenjohtaja Kulla, jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi sekä varajäsen Kerkelä.